

Kultura a vzdělanost vrcholného středověku

- *scholastika* = filozofické učení, obhajuje teologické teze
- za začátek považován dvůr Karla Velikého ve vrcholném středověku (8. st.)
- ze začátku ovlivněno Platónem, poté je dominantní Aristoteles
- 2 proudy: racionalistický, podle **Tomáše Akvinského** *tomismus*, „k pravdě lze dojít dvěma způsoby, které se nevylučují: víru a rozum“, oproti tomu iracionalistický směr, podle **Jan Duns Scotus** *scotismus*, „víra je nadřazená rozumu“
- nositeli jsou mnišské řády: *dominikáni* (školství, inkvizice, podle sv. Dominika) vs. *františkáni* (bohatí, vlivní, pokora a láska k rozumu, podle Františka z Assisi)
- reformní řády (z benediktínů, podle Benedikta z Nursie): *cisterciáci* (kolonizovali a kultivovali půdu, kult Panny Marie, podle města Cîteaux ve Francii) a *premonstráti* (kazatelé, podle města Prémonstré ve Francii)
- školy: při farách a klášterech, ve městech tzv. *partikulární* školy (učí se základy jako číst, psát, počítat), univerzity (studium sedmera svobodných umění: právnická, lékařská, teologická fakulta)
- na učitele a profesory se vztahuje kanonické právo (sice netuším, co to znamená, ale)
- nejstarší univerzity: Bologna, Padova, Sorbonna, Salamanca, Cambridge, Oxford, Praha, Krakov, Vídeň, Lipsko